

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer de las Tres-Creus, n.º 9
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell 2 rals al mes.
Fora 8 » trimestre.
Un número sol. 1 »
Anuncis á preus convencionals.

POESIAS

DE

❧ ÀNGEL GUIMERA ❧

ab un estudi crítich de JOSEPH IXART

Aquesta obra ricament impresa sobre paper Brístol y que vá ilustrada ab mes de 80 grans composicions dels artistes Joseph Lluís Pelleric y A. Fabrès, forma un tomo en foli de 328 planas.

Preu: 20 pessetas, en rústica.
» 25 » luxosament encuadernada.

S' está agotant la edició.

Pot encarregar-se al Centre de Suscripcions de Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, núm. 4.—Sabadell.

MURALLA DE FERRO

DRAMA EN TRES ACTES Y EN VERS

DE

J. Got Anguera

S' ha publicat aquest obra elegantment impresa y 's ven al preu de 2 pessetas en la llibreria de Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, 4.

En los tallers de Joan Comas, Capmany, 18, s' encuadernará luxosament dita obra, al módich preu de **una pesseta** per exemplar.

NOSTRAS CONSTITUCIONS

En l'estimat colega catalanista *La Renaixensa* hi hem llegit una oportuna evocació de las *gloriosas* constitucions que regiren á Catalunya en sa época de major floreixemt.

Nos ha agradat tant aquest bon recor del diari barceloní que no podem resistir al desitj de consignarlo en nostras páginas á fi de que sia plena confirmació de la conducta nostra.

Diu aixís:

A aquells que renegan dels seus passats al condemnar la nostra política per-que *volém anar enrera*, los hi recomaném la lectura dels següents estractes de las gloriosas constitucions de Catalunya, que nosaltres, *retrogrados* d'avuy, sostenim ab totas nostras forsas perque en ells hi veyém garantida la *peritable y honrada* llibertat mes be que en cap de las constitucions que regeixen á Europa.

«Tots los catalans están obligats no tants sols á obehir las lleys y respectar las autoritats establertas, en forsa del pacte fonamentat del dret polítich catalá, sino també á contribuir en proporció de sos habers pera 'ls gastos del Estat.»

«Está aixís mateix obligat tot catalá á defensar la Pátria ab las armas tant sols dintre del territori de Catalunya quan sia cridat per cartas, per missatjes ó per altra manera acostumada.»

«La casa catalana es lo fonament de las llibertats y 'l segurissim refugi dels catalans. Com á domicili de la familia natural, la corporació, la comunitat, la casa catalana es inviolable, y aquell que hi entra sense permís, comet dos delictes: l'un privat d'injuria al jefe de familia y l'altre púbich de violació de la pau y treva ó alteració del orde.»

«Si un delinquent perseguit per lo somatent se refugia en casa catalana ó castell, los capitans del somatent requereixin públicament al jefe ó administrador de la casa la entrega del perseguit, y cas de negarshi la presencia d'aquest, pугan los capitans més antichs, ab homes del somaten qual número no passi de deu, registrar la casa, mediant entre 'l requeriment y 'l registre dotze horas de plasso. Cap individuó del somatent no elegit per los capitans entri en la casa, baix pena d'una multa ó trenta días d'arrest.»

«Pera la captura d'un delinquent refugiat en una fortalesa, podrá procedirse al registre per l'oficial perseguidor, un notari y dos testimonis. Sia responsable 'l que mana en lo castell y castiguisse ab la pèrdua de son ofici si negués la entrada al tribunal ó facilités la fugida al delinquent.»

«La casa catalana está exenta d'allotjament. Quan en la població no existeixin cuartels ó fortalezas suficientes pera 'ls soldats, comissaris ó altres empleats, estiga obligat lo cap de familia á ceder la tercera part de la seva habitació als soldats y la meytat als capitans, mes no gratuítament, sino mediant un dret de alberch que senyalin de comú-acord l'aposenador real y 'ls regidors de la població. No está obligat lo cap de casa, á deixar al seus allotjats llit ni altra cosa mes que la sola habitació.»

«Los animals doméstichs, las eynas del pagés y tot lo que serveix pera 'l treball, las armas y 'l cavall pera ús y defensa, los vestits, las robas del llit no podén ser embargats per contribució, deutes y per cap altre concepte, essent castigats los empleats contraventors.»

«La propietat es inviolable á Catalunya; y ningú, sia la que sia la seva condició ó estament, podrà ser despossehit sens coneixement de causa, de la possessió ó casi possessió d' aquelles coses que tinga, possehesca ó casi possehesca; ningú, ni fins ab justa rahó, pot treure á una persona de la possessió en que 's troba sens procedir sentència judicial.»

«Hi ha á Catalunya complerta llibertat d' anar y venir per mar y per terra de dia y de nit, per tota classe de camins, sens passaport ni altra cap classe de document.»

«Ningú á Catalunya pot ser detingut ó pres sense mérits suficients de culpabilitat sols per ordre escrita del tribunal competent. Sense autorisació podrà la policia capturar un delinquent no més en l' acte de cometre 'l delicta, presentantlo en aquest cas immediatament al jutje.»

«Castiguís tot abús d' autoritat ab una multa y la privació del càrrech. Aquell que sia detingut sens las formalitats legals, podrà allegar excepció de mala captura ó guiatje: y 'l jutje respon en aquest cas ab son sou, del retard en provehir.»

«Queda exenta de presó tota persona que dongués fiança suficient pera respondre dels danys y perjudicis, á no esser culpable de homicidi ó altre delicta que mereixi pena corporal ó afflictiva. En cas de ser detinguda de nit no sia portada á la presó sinó á la casa del fiador. Als pobres no se 'ls hi exigeixi fiança, pera la llibertat provisional, tan sols jurament.»

«Ningú sia á Catalunya condemnat á perdre la llibertat sinó per sentència formada dintre del territori per los jutjes y per las lleys dels principat.»

«No surti cap causa de Catalunya, ni s' executi sentència de tribunal foraster.»

«Los correus de Catalunya están baix la salvaguardia del Primpcep y no poden ser detinguts. Es inviolable la correspondencia.»

«No hi ha cap ley á Catalunya que privi la publicació y circulació sense prévia censura de tota classe de impresos en que no 's tracti dels dogmas religiosos: com no hi ha tampoch cap ley que privi de fundar y tenir establiments de ensenyansa. Qualsevol catalá ó resident á Catalunya pot instar en virtut del procés de Pau y Treva que sia declarat perturbador del ordre y perseguits com á tal l' individu ó corporació que, requerit pera esmenar una injuria devant del Tribunal competent se resistís á ferho.»

«Son responsables personalment los jutjes y empleats que cometin alguna infracció de las Constitucions y llibertats de la nació catalana. La acció contra de ells es pública.»

«Cada tres anys se subjectará á una informació sumaria y pública á tots los empleats de Catalunya, pera lo qual se crearán tribunals compostos de ciutadans dels tres estaments per iguals parts. Sense esperar la época de aquesta informació, quan lo càstich de un delicta sia urgent, se penará en l' acte.»

Ya veuen, donchs, los nostres compatricis de quina manera se regían allavors los catalans. Comparin entre 'l grau de llibertat que gosavan alashoras nostres avis 'ls conceptes que de ella ne fan avuy los periódichs politiqueros de aquest desdixat pays, en que sab viure la *gent ilustrada* sense concixer ni una lletra tan sols de un passat gloriosíssim que deuría omplirnos de llegítim orgull.

Pensar que en tan llunyanas épocas tenia Catalunya un esperit mes democrátich que avuy, es realment llegir en la historia del

Principat quin es lo deber dels bons catalans pera 'l present en atenció á son honrosíssim passat.

A Catalunya poch nos venen, donchs, de nou las llibertats que pregonan los de la Cort. Fins en la mateixa lley de impremta, que es la menos restringida actualment, hi tenia ja la nació catalana completa expansió, limitada solsament en la part relligiosa per atendre al esperit de la época que ho exigía aixís. En cambi l'ús de las armas no estava gens restringit y regia una lley tan lliberal pera 'ls condemnats per delictes menors com la de permetrelshi l'escullir sa pena correccional entre la presó y 'l desterro temporal.

Resumint y en una paraula los nostres enemics nos acusan de *retrógrados* perque mirém *enrera*, y no 's fixan en la calitat de lo que mirém.

Nosaltres, alcansant lo verdader progrés, volém recullir lo bo de aquellas magnas Constitucions catalanas que tan celebradas é imitadas han sigut en tot lo mon, y purgant lo que de *ranci* pugant tenir, volém fónclrelas ab lo jove esperit dels temps en que 'ns trobém pera que 'n resulti aixís l'Estat modelo, resultat de la sana experiencia del *ahir* y dels lloables avansaments del *avuy* y 'l *demá*.

Que es lo que demaném en lo *Missatge* darrerament presentat á S. M. donya María Cristina.

Com á bons catalans y amants de las glorias regionals, s'han portat uns quatre cents catalanistas figurant entre élls nostres digníssims compatrieis los Srs. Don Enrich Torrella y D. Joseph Soler y Palet, quins aprofitant la estada de S. M. la Reyna Regent en la capital del antich Principat, han elevat á l'alta distinció de dita Senyora un Missatge altament importantíssim y favorable á los interessos de nostra regió, que de concedirse quant en son contingut se demana, guanyarian molt la industria, 'l comerç y la agricultura catalanas per desgracia tan desconsideradament tractadas per aquesta aixam de vividors politichs que per desgracia regeixen los destins de la pàtria.

Pera convencerse nostres llegidors de la importancia del esmentat Missatge, copiém á continuació las següents conclusions:

«Que Catalunya tingue com en lo antich Corts independents;

Que aquestas Corts volin los presupostos de gastos é ingressos de la regió catalana;

Que fixin també 'l contingent del exercit pera Catalunya, de qual territori no surtirá sinó en temps de guerra;

Que 'l català sia la llengua oficial en Catalunya y 'l que s'usi en las escoles de son territori;

Que 'ls càrrechs judicials, politichs y administratius de Catalunya y 'l professorat sian desempenyats per catalans;

Que todas las causas y litigios se fallin definitivamente dintre de Catalunya;
Que 'l jefe del Estat juri las constituciones de Catalunya com á condició indispensable para ejercer la soberania en nostre territorio».

Conté ademés 'l següent y molt expressiu párrafo:

«Amos y Senyores de nostra casa per voluntat de Déu, per voluntat de nostres avis y per voluntat propia, nos veyém obligats á acudir á Madrid para captarho tot de jenolls d' una majoria d' homes estranys á Catalunya, fins al punt de que sembla talment que 'ls haguém de demanar autorisació para respirar l' ayre de la terra. Los diputats son servidores de las agrupaciones políticas y están subjectes al vassallatge com una representació que te tan poch de formal para la confecció de las lleys com molt d' irrisoria para las regiones representadas».

Per lo vist, no tot haurán sigut flors lo qu' haurán recollit tal volta en s' escursió á Catalunya tant la Reyna com los Ministres, que l' acompanyan, donchs á l' esmentada petició debém afegir la demanda per altre comissió de catalans, en la que demanan també á S. M. 'l mes prompte restabliment del sufragi universal.

A tot aixó s' haurá dit segurament 'l Sr. Sagasta; hem anat á Catalunya per llana y surtim esquilats.

SECCIÓ POLÍTICA

Lo senyor D. Joseph Fernando Gonzalez en plena sessió del Senat lo dia 7 del corrent mes, després d' atacar directament lo sistema polítich aplicat á las colonias d' Ultramar, demostrant quant injusta é implacablement se merman los interessos de las mateixas, acabá, ab gran disgust de quants l' escollavan, manifestantse francament autonómich y partidari de las llibertats regionals que Catalunya també demana.

Lo ministre d' Ultramar li contestá, referintse á las insurreccions, que deu deposarse tot davant del amor á la pátria.

Lo senyor Gonzalez respón que antes deu haverse de tenir en compte la justicia; y aquestas paraulas son suficients para promouner un esbalot en aquella cambra ahont hi ha també prou cinisme para dir que *la justicia es la pátria*, sense saber positivament qué es una ni altra cosa.

Pera aquesta gent ¿qué es *pátria*? ¿qué es *justicia*?

Si al parlar de la *pátria* 's refereixen al *tot heterogéneo Espanya*, y al parlar de *justicia* aludeixen al dret del mes fort que agarrota ab *cadena*s á qui voldria no mes *llassos* per lligám, estarán en caracter, es veritat, pero fallarán á las mes senzillas reglas del sentit comú.

Pera nosaltres la *pátria* es lo bressol natural de tots los que son germans per caracter, llengua, tradicions, lleys, tendencias, gustos, aficions, usos y costums; y la *justicia* consisteix en donar á cada hù lo que li perteneixi per dret de naturalesa y de herencia no usurpada.

Per aixó som regionalistas.

Per fi ha aparegut la crissis.

Aixó es, altra vegada la politica espanyola ha manifestat sas inmillorables condicions para representar sos tan propis espectacles de *putxinet-lis*.

Lo general Martinez Campos va fer una de sas rebequeries; lo general Cassola va enfadarse y aixó ha produhit gran evolució *general*.

L' amo de la empresa, senyor Sagasta, s' ha vist precisat á buscar altre companyia para actuar en lo teatro espanyol.

S'indican ja alguns dels actors escullits y entre ells hi figuren Moret y Puigcerver, que actuarán de traydors en la comedia titulada *Sistema proteccionista*.

Lo pays farà d' espectador y de protagonista.

Pagant, com sempre.

Funció de gala en honor de Fransa, Alemanya é Inglaterra.

Y entre tant Catalunya que fassi Exposicions Universals.

Lo senyor Gamazo essent consultat per lo senyor Sagasta ab motiu d' haverse plantejat la crissis, va respóndreli que ell no podia esperar res mentres lo govern no procurés entrar en lo camí de la protecció nacional.

Mes: afegí que ell se comprometia á formar un ministeri verdaderament proteccionista, ja que sols aixís comprenia ateses las aspiracions de tot Espanya.

Es á dir.

Ya tenim un partit més.

Lo partit *liberal-proteccionista* (?)

Que pujará al poder quan ja estiguin arruinadas ó mellor dit *exterminadas* (que arruinadas ja ho están) la industria y la agricultura.

En tal cas felicitem al senyor Gamazo porque 'l plasso de espera no es gayre llarch.

Com que ja 's prepara la ultimació dels darrers tractats de comers que quedan encara per celebrar.

Detalls de la crissis.

Lo dia de aquesta, la casa de 'n Sagasta estava plena de gent.

Los uns recomanavan á son gendre, los altres á son cunyat, los altres á son amich y 'ls altres se recomanavan á si propis pera prestar *'serveys* en lo nou ministeri.

Arà be: no sembla sino que s' hi hagin de fer rics en las poltronas de ministre los que las han de ocupar quan tan pretengudas son.

Si será vritat que...

Sort que 'l pays cada dia hi veu mes clar, y acabarà per ahont hauria de haver comensat fa ja molt temps.

¡Quin dia será aquell en que 'l encarregat de formar ministeri haurá de ferse un tip de correr pera trobar qui 'l vullga ajudar en son sacrifici per la Patria!

Allavors anirém be.

Ya hem cambiat de ministeri, com si haguessim cambiat de mitjas un dissapte.

Es á dir sense haverhi guanyat mes que la novetat que dura molt pocs dias.

Entre 'ls ministres n' hi tenim tres que no ho havian estat may.

O sian tres que ja s' han doctorat en política, y desseguida guanyan sou.

Per de prompte tres cessantias mes de 7,500 pessetas cada una sobre 'ls pressupostos anuals.

Se 'ns ocorre una reflexió en vista de tal ganga.

Si tots los espanyols fossin *igualmente* desvergonyits, en poch temps los pressupostos no mes senyalarian gastos y cap ingrés.

Perqué tots los espanyols hauriam arribat á cobrar la cessantia de ministre.

MAR Y CEL

Mar endins ab ma barqueta
jo me 'n vaitj á passejar,

y mon ànima soleta
 tant sols ven jay! la pobreta
 cel y mar,
 y ab anhel
 mar y cel.

Y junyintse las estrellas
 m' acompanyan ab son clar,
 job, que 'n son, que 'n son de bellas!
 y 'm senyalan totas ellas
 cel y mar,
 y ab anhel
 mar y cel.

Per minvar la pena mia
 que m' aymada 'm flu passar,
 de ma barca en companyia
 tant sols guayto ab alegria
 cel y mar,
 y ab anhel
 mar y cel.

Mes, no puch jo de sas trenas
 las argollas oblidar;
 que, talment, ne son cadenas
 m' ho recorda per mas penas
 cel y mar,
 y ab anhel
 mar y cel!

Tampoch may la seva imatge
 que en mon cor se vá arrelar
 puch desfer de son estatge,
 potsé hi vaig en romiatge
 saltant l' ona de la mar,
 y ab anhel
 tal vegada 'm porta al cel!

JOAQUIM AYNIÉ Y RABELL.

Son molts los periódichs de tota Espanya que han publicat comentaris sobre 'l *Missatge* dirigit pels catalanistas á donya María Cristina. Pero en tots ells hi ha donminat la passió de partit, significada per l' atach intemperant y sense rahons aixís com per la artificial indiferencia que 's vol mostrar devant las aspiracions de Catalunya.

Entre tanta petitesa, entre tanta parcialitat y mesquinesa de procediments, sols alguns periódichs *independents*, dels que no sostenen á cap partit, dels que realment son *eco de la opinió* y no més de la opinió, s' han ocupat de sas conclusions ab interés y bon zel y ab aquella formalitat que exigeixen los assumptos de trascendencia que afectan al porvenir de la nació.

Nosaltres á aquestas publicacions que constituheix excepcionals raras en la corrupció que 'ns invadeix, no sabem com expresalshi la nostra gratitud per son digne comportament. Son recte procedir ni 'l deuriam fer constar sisquera en una época de major moralitat periódica, pero avuy que la agrám de la política ho ha pervertit quasi tot, fins las publicacions que mes deber de imparcialitats y sensatés haurían de cumplir pera respondrer á sos antecedents y sa representació, es sense cap dupte una sort extraordinaria trobar entitats prou altas pera estar degudament á cubert de las influencias enganyadoras que desde Madrid s' estenen als més amagats recons de la nació.

Un dels periódichs que de mellor manera ha sabut respondre á las nostras desinteressadas excitacions, es *El Noticiero Bilbaino* de Vizcaya.

Y pera correspondrer á sa galantería y á sos bons desitjos, traduhim á continuació lo patriótic article en que del *Missatge* catalanista s' ocupa; article que per procedir de la regió vasca estimém ab tanta mes efusió, en quant representa una gran ajuda pera Catalunya en sa obra reivindicadora, que tan comprén las llibertats del Principat com los furs arreballats á las Vascongadas y tots los drets de totes las regions de Espanya.

Vegis ara l' article aludit:

LA MORDASSA

Passan en las esferas de nostra política, ó millor dit, en nostres cossos legislatius, que son lo centro d' aqueixas esferas, cosas que, com las del Cid, son capassas de fer *hablar las piedras*. Pensém aixó ab motiu del debat que avans d' ahir suscitá en lo Congrés de diputats lo senyor Romero Robledo apropósit de la exposició elevada á la Reyna Regent per la societat de catalanistas, sollicitant que interposi sa influencia de Jefe del Estat aprop dels demés poders públichs, pera que Catalunya recobri la autonomía legislativa y económic

administrativa sens quebrantament dels demás vincles que la uneixen ab lo resto de la nació.

Lo senyor Romero Robledo trinà contra 'l Govern perque consentí que arrivés á mans de la Reyna aquella exposició, que tatxá d' irrespectuosa «en lo fondo.» Lo que 'ns assombra á nossaltres, no es tant la sortida del senyor Romero Robledo com lo que en lo Congrés, ahont tenen representació totas las opinions autonomistas, inclosas las forals de Navarra y las Provincias Vascongadas, no hi hagués sisquera un diputat que, no ja en nom d' aquestas opinions, sino en nom del sentit comú, s' aixequés á protestar contra l' absurdo parer del senyor Romero Robledo.

Si aquest senyor no trobava irrespectuosa la exposició de la societat catalanista mes que en lo fondo, y en aquest concepte fins lo mes elemental sentit comú la absolia de falta de respecte, com aném á provar, ¿qué quedava pera que la sortida del voltarí polítich antequerá no fos sortida de peu de banch?

Lo mes á que podia prestarse la instancia dels catalanistas es á que 's califiqués d' extravagant, com la calificá 'l ministre de Foment, que no hi havia rahó ni justícia pera que 's condemnés á presó la extravagancia.

No discutim la opinió del senyor Navarro Rodrigo de que la exposició era simplement obra de 372 ciutadans extravagants, y parem-nos, encara que sols sia per un moment, en si era ó no criminal, com pretenia 'l senyor Romero Robledo. Alguna vegada havia de ser aquest consecuent ab sas opinions antigues. La de que 'ls ciutadans careixen del dret de representació als poders públichs, per mes que digui tot lo contrari la lley fonamental del Estat, es opinió antiga en lo senyor Romero Robledo; puig quan s' aprobá la funesta lley de 21 de Juliol de 1876, conculcatoria del secular y sagrat dret dels vascongats, las tres provincias germanas redactaren respectuosa y rasonada exposició al monarca en súplica de que no prestés sa sanció á aquella lley, y 'l govern de que 'l senyor Romero Robledo formava part decissivament influyent en la cuestió foral, no consentí que aquell document arrivés á mans del rey.

No 'ns equivoquém, donchs, al dir que sisquera una vegada ha sigut lo senyor Romero Robledo consecuent ab sas opinions d' altre temps.

Repetím que 'ns ha causat verdadera estranyesa lo que en lo Congrés, ahont avuy tenen representació las opiniones autonomistas de tot género, inclosas las de Navarra y las Provincias Vascongadas, no hi hagués avans d' ahir ni sisquera un diputat que s' aixequés   protestar fins en nom del sentit comú, ja que no en nom del sentit polítich, contra la absurda opinió del senyor Romero Robledo de que 'l govern devia haver impedit que 372 ciutadans catalans fessin  s respectuós y lícits en tots conceptes del dret de representació al jefe d' Estat que 'ls hi otorga la lley fonamental de la monarqu , sisquera lo que demanan s a la lluna.

Estava lluny d' esser la lluna lo que demanava la societat catalanista: demanava lo que existeix en més d' un Estat, tant en Europa com en Am rica; demanava lo que de fet y de dret ha existit en las Provincias Vascongadas y Navarra, y de dret existeix encara, puig que ab reserva y protesta d' això s' han som s aquestas provincias   lo que un de sos m s ilustres escriptors y fills ha calificat de rah  brutal del número.

Nosaltres los vasco-navarros no pod m menos de protestar en rgica y solemnement en nom del sentit polítich, del sentit h st tich y fins del sentit comú contra la petició de mordassa pera 372 ciutadans espanyols feta en lo Congrés de diputats per lo senyor Romero Robledo. La mordassa que ahir volía pera respetuosos y lleals llavis de ciutadans catalans, la voldr  dem a pera llavis no menos lleals y respetuosos de ciutadans vasco-navarros; y tant més de temer que aix  succeheixi, quan un govern de que formava part lo senyor Romero Robledo ensej  en los vascongats aquest in c uo medi de conculcar la lley fonamental del Estat.

Adhessions rebudas al Missatge del catalanisme   la Reyna Regent

Barcelona.—Joseph Costa, comerciant.—Manuel Rocamora.—Felip de Hita Morros, propietari.—Joseph Llorens y Rius, mestre fuster.—Manuel Sol , propietari.—Joan Freixa y Cos.—Ramón Sanllehy y Paig, comerciant.—Alfons Ar s.—Joan Almirall y Forast , fabricant.—Anton Ricart y Bergad , del comerç.—Maunel Folguera y Dar n, propietari.—Josep Jord  Lafont.—Pere Aldavert, industrial.—Modest Vidal y Folquet.—Fills de Magi Valls, banquers.—Joseph Valls de Torres.—Joaquim Riera y Bertr n, advocat.—Joseph Lluelles Calzada, propietari.—Artur Colomer, metje.—Lluís Claramunt.—Joseph Fiter   Ingl s, fabricant.—Joseph Segal , farmac utich.—Jaume Novellas de Molins.—Miquel Cirera, metje.—Sebastià Farn s, advocat.—Joan Millet.—Pau Gal  y

Coll, comerciant.—A. Aymat Segimón, industrial.—Joseph Penedo, industrial.—Bonaventura Bassegoda, arquitecte.—Francisco Alió.—Bonaventura Fiter, metje.—Pere Grifell Gumá.—Joan Elías.—Víctor Brosa y Sangerman, industrial.—Ramón de P. Serfa.—Joseph M. Sebatèr.—Joaquim Arumí Sauri.—Heribert Mariezcurrena, industrial.—Francisco Flos y Calcat.—Enrich Cruz.—Francisco Millet, pilot.—Francisco Serra.—Jaume Fonolleda, del comerç.—Joaquim Cabot y Rovira.—Pere Santaló y Castellví, propietari.—Pau Guinart, forner.—Jascinto Torres y Reyeto, mestre d'obras.—Frederich Bordas.—Octavi de Carreras.—Anton Riba y García, escultor.—Lluís Folch, industrial.—Joseph Pascó.—Artur Roca y Arajol, industrial.—Antoni Renau, artista.—Joseph Llorens, industrial.—Eduart Domenech y Montaner, industrial.—Manuel Vidal.—Francisco de P. Puig.—Fidel Vinyas, llicenciat en Ciències.—Eugeni Campllonch.—Joan Vallcaneras, del comerç.—Pere Blanxart y Novellas, reposter.—Joseph Blanch y Romani, del comerç.—Agustí de Miró, propietari.—Jaume Puigventós, impresor.—Domingo Mas.—Antoni Bulbena, propietari.—Joseph Garrigosa Borrell.—Anton Lopez, industrial.—Narcís Puig.—Anton Roca, fabricant de curtits.—Joan Vives.—Camilo Rapera, industrial.—Joseph Canal y Febrer, argenter.—Artur Serramalera, industrial.—Martí Colominas.—Joseph Hortolá, del comerç.—Joseph Guitart.—Miquel Colominas, industrial.—Joseph Franquesa y Gomis, llicenciat en filosofia y lletres.—Joseph M. Llaberia Rabascall.—M. Doncel.—M. Villar, Corredor Real de Comerç.—M. Sellarés.—Manuel Borrás.—Joan Mollá.—Joaquim Villar.—Joseph Badell y Roca.—Joaquim Torras.—Joseph Carreras y Coy.—Pere Casas y Planas.—Florenci Borell y Valls, professor mercantil.—Pere Giol.—Ramón Ratés.—Jacinto Font, industrial.—Miquel Badriana, fuster.—Baldomero Pujol, pintor.—Joan Borrás, fuster.—Anton Vilanova.—Anton Espanyol y Guarro, comerciant.—Pere Felisar y Amatller, comerciant.—Emili Vilanova.—Pere Casabó y Solé.—Nicolau Gener Oliar.—Joan Macià y Catot.—Pere Martí Macià.—Lluís Vergés.—Pere Bonet.—Pau Segarra y Bartolomé.—Manuel Iglesias y Casas.—Joseph Martínez.—N. Coma y Ventura.—Joseph Poblet, industrial.—Jaume Muné.—Jaume Montané.—Lluís Serra.—Miquel Massot.—Pau Recasens.—Joseph Raventós.—Joseph Vila y Marsé.—Ramón Comas Senmartí, industrial.—J. Comas Senmartí, industrial.—Joseph Vidiella.—Joaquim Vidiella.—Sebastià Bonastre, industrial.—Ramon Bonastre.—Joseph Maria Ripoll.—Pau Folch.—Joaquim Valls.—Joan Roca.—Llorens Clerch.—Ramón Camarassa.—Joseph Olivé.—Joaquim Bosch.—Rosendo Servalls.—Joan Martí y Vilaseca, industrial.—Salvador Martí y Vilaseca.—Joaquim Macià y Granera.—Joan Bosch, industrial.—Miquel Ramoneda.—Francisco Bofill.—Joseph Roura y Llenas.—Ramón Erra y Carré.—Joseph Vives.—Baltasar Freixa.—Jaume Marcet.—Pere Iglesias y Casas.—Rafael Senties, industrial.—Bernat Iglesias y Casas.—Joan Torrent.—Roman Arnet Viver, industrial y propietari.—Anton Escayola y Bargay.—Jaume Terri y Sabaté, mestre de casas.—Francisco Mogas.—Carlos Puig y Vilaburgés.—Joan Turró, manyà.—Joseph Solá.—Joseph Oliva, mestre de casas.—Anton Careta y Vidal.—Frederich Uyá de Solernou, hisendat.—Anton Assens y Planas, constructor.—Manuel Macarella, tintorer.—Alfred Badia, lampista.—Vicents Pi y Fontseré, lampista.—Esteve Planas y Quer, propietari.—Jaume Assens y Planas, manyà d'obras.—*Crespí*: Pere Ordis, advocat é hisendat.—*Palamós*: Martí Roger.—*Berga*: Domingo Corominas Plá.—*Sendomí*: Francisco Segalá Torres.—*Las Corts de Surrià*: Jaume Aujé.—Francisco Aujé.—*San Pol del Mar*: Leandro Rovira y Roca, industrial.—Joaquim Roca y Roura.—Sebastià Ramos.—Joseph Roqueta, industrial.—Joseph Sauleda, propietari.—Joseph Marqués, metje y propietari.—Francisco Torras.—Pascual Raxach.—Miquel Casellas, manyà.—Enrich Morató, mestre barber.—

Joseph Maynat.—Mariano Roca, fuster.—Sebastià Vila, mestre de cases.—Emili Fontrodona.—Quirze Fugasot, industrial.—Francisco Soler.—Joan Roca.—Bonaventura Suari, propietari.—Jaume Roura.—Victorià Mas, mestre sastre.—Alfons Boter.—Joseph Tobella, hisendat.—Francisco Casellas, mestre manyà.—Joseph Castells.—Pau Furest.—Joaquím Vives y Ferrán.—Benet Serra y Fugasot.—Ramón Masvidal.—Benet Permanyer industrial.—Llorens Roca.—Joan Roura, propietari.—Joaquím Verns.—Miquel Estelrich.—Joseph Lloveras.—Joseph Coll, manyà.—Tomàs Ramon.—Aleix Roca, patró de barca.—Placit Carbonell.—Benet Martorell, mestre barber.—Llorens Adroher, fabricant.—Joan Riera Rubira.—Jacinto Roura, mestre d'obras.—Joseph Puigvert.—Joseph Torroc, propietari.—Francisco Pujol.—Macià Coll, mestre manyà.—Joseph Balarn, propietari.—Adolf Fulquet, comerciant.—Ricart Serra.—Joseph Roca.—Pere Vila, mestre de cases.

Senyor Director de *La Renaixensa*: Havent arribat á nostras mans y llegit atentament ab ver entusiasme 'l Missatge dirigit á S. M. la Reyna Regent ab motiu de sa vinguda á Barcelona, servesca la present com á nostre mes complerta adhesió á totas las aspiracions é idees que forman l' esmentat document, las que per nostra part serán sempre sostingudas per tots los medis y á tot lloch ahont tinguém la alta honra d' esser cridats per la defensa moral y material de nostra benvolguda Catalunya.

Sempre de vosté afectíssim S. S. Q. S. M. B., Francisco M.ª Capella.—Sebastià de Giró.—Joseph Prat Camprobí.—Andreu Pons.—Joan Carreras.—Joseph Jordana.—Joseph Bertran.—Lluís Boxadera.—Antoni Serra.—Pau Pascual.—Ramón Carreras Llopart.

Manresa 6 Juny.

NOVAS

Segueixen sent en gran número las adhesions que 's fan al Missatge presentat á la Reyna Regent per la "Lliga de Catalunya" y de las quals podrán enterarse nostres llegidors en altre lloch d' aquest número.

S' ha instalat á Manlleu un Centre Catalanista.

Ho celebrém y felicitem als iniciadors de tan patriòtica empresa.

Lo passat dimecres un home que passant lo pont se dirigia á aquesta ciutat, pogué detenir á una dona que semblá tenir lo propòsit d' estibar-se pont avall.

Aquesta desgraciada fou entregada á los dependents de la Autoritat.

Lo passat divendres á la matinada, s' escaparen tres pressos de las pressons d' aquest Partit, dels quals á l' hora present s' ignora encara 'l seu paradero.

Moltas son las personas d' aquesta localitat, que han visitat nostra Redacció ab lo llohabilíssim objecte de deixarnos la seva firma de adhesió al Missatge entregat per lo catalanisme á la Reyna Regent y que nosaltres trasmetem á son lloch corresponent.

No dúptem que Sabadell será una de las poblacions mellor representada en lo programa de las nostras aspiracions.

Lo primer dels concerts celebrat en la nit del antepassat dissapte en los jardins de la acreditada *Cerveceria Sabadellense* de don Magi Puig, estigué extraordinariament con-

rregut: La orquesta *Falcondas* encarregada del programa, l' executà admirablement, conquistantse interminables aplausos.

En lo Teatro dels Camps de Recreo tindran lloch avuy tarde y nit duas variadas funcions per la companyia ecuestre que dirigeix la Sra. Alegria.

La colocació y conservació del rellotje que será col·locat dintre pochos dias en la fatxada de nostras Casas Consistorials, ha sigut confiada á nostre compatrici Sr. Utesá.

Durant lo mes de Maig próxim pasat, s' hant prestat en lo "Socorro Sanitari" los següents serveys.

Curar á un home una fractura doble de la cama en lo seu ters inferior ab ferida per surtida de fragment.

Practicar lo cateterisme de la bufeta per ser estret lo conducto de la orina.

Curar á una noya una ferida incissa dels dits índex y mitj de la mà esquerra.

Curar una ferida per desgarro de la mà dreta á un home.

Assistir á una dona atacada de vomit de sanch.

Curar á un noy una ferida contussa en lo peu esquerra.

Al mateix temps, varen ferse 5 visitas dintre y 8 fora del Establiment, practicantse, ademés, 23 vacunacions y 14 revacunacions.

La emigració anyal d' Espanya puja á 40,000 individus, pera una entrada aprop de la meytat. Lo número de espanyols que resideixen en l' extranger, arriba á 334,000; de ells 114,000 en Alger, 140,000 en la América, senyaladament en Buenos-Aires, Montevideo, Méxich y Venezuela, y 76,000 en lo continent europeu, sobre tot en Fransa, ahont n' hi resideixen 74,000.

Adelantan las obras de la restauració ó millor reconstrucció de la iglesi del Monastir de Ripoll, de modo que ab tota seguretat aquesta important obra será inaugurada en lo próxim any.

Lo regaló que la Reyna Regent ha ofert á la Verge Montserrat, consisteix en una lira d' or y brillants.

Un ajudant del general Blanco feu entrega en Montserrat, de la regia dádiva.

Lo distingit poeta de Reus don Joseph Martí y Folguera ha rebut lo premi ofert per aquell Excm. Ajuntament als Jochs Florals de Barcelona, y que alcançá per sa magnífica poesia *La reina mora*.

Dilluns, á las nou de la nit, la "Associació Catalanista d' Excursions científicas," de Barcelona celebrá una vetllada literaria en honor als socis premiats en los "Jochs Florals" d' enguany.

Com podran veurer nostres llegidors, á continuació de las firmas de adhesió al Misatge presentat á la Reyna Regent, publiquem lo patriòtic telegrafia que de Manresa dirigiren á *La Renaixensa* varis entusiastas catalanistas.

Suscríta per un bon número de viticultors de Sant Saturní de Noya, s'ha publicat una fulla titulada *¡Págesos á defensarse!* en la que excita als que fundan son pervindre en lo cultiu de las vinyas, á posarse de acort pera impedir los terribles efectos de la filoxera. Se tracta de un document en lo que hi domina lo bon sentit práctic y que deu ser llegit atentament per los págesos á quins va dirigit.

SECCIÓ DE ANUNCIS

ANTONI RAVENTÓS

SERRALLER

Especialitat en cadenas pera rodas de engranatge de totas midas.

PREUS MODICHS

BARCELONA. — Olm, número 27. — BARCELONA

NUMERADOR AUTOMÁTICH

Se 'n ven un ab lo qual se pot numerar desde 'l número 1 al 9,999. Dirigirse á la impremta d'aquest periódich.

PERA 'LS MONTE-PIOS

Papeletas de cobro á 7, 8 y 9 rals milé, segons la classe del paper. 400 Estats, 80 rals; 1,000 Reglaments á 16 páginas, 35, 40 y 50 pesetas, segons la classe del paper.

Imprempta de J. Comas, Capmany, 18.—Sabadell

TRES TARTANAS NOVAS

PERA VENDRER

Dirigirse al guarnicioner Joseph Cuadros, carrer de Sant Joan.

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

CAPMANY, 18.—SABADELL

TALLERS

DE

*Imprempta, Litografia, Encuadernacions
Llibres especials y ratllats*

JOAN COMAS FAURA**PAPERERÍA**

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—
Fantasia.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom
imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centí-
metros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En
cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals
los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—
Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletres, Rebuts
y altres documents.

18, Carrer de Capmany, 18.--SABADELL

FABRICA LA MES ANTIGA

DE

TOTA CLASE D'EYNAS DE TALL Y DE AGRICULTOR

Cuynas econòmicas de tots tamany y sistemes, baterías de ferro estanyat y de porcelana, pessas de ferro, fogons de tots tamany y de diferents classes, etc., etc.

També s' adoban cuynas vellas y demés acessoris.

GRAN DIPÓSIT DE CARBÓ DE S. JOAN Y DE COK

DE

GRAUPERA GERMANS

PEDREGAR, NÚMS. 15 Y 18.—SABADELL

ANTIGA CASA TARRAL-LA

AVIS AL PÚBLICH

Lo taller de ENCUADERNACIONS y OBGETES DE ESCRIPTORI se ha trasladat de la RAMBLA, NÚM. 70, al

Carrer de Capmany, núm. 18, Imprempta

JOSEPH PUIG

Gran dipósit de licors, vins y champagnes de totes classes á preus de fàbrica.

Rambla, 223 y 225.—SABADELL

ORTOGRAFIA CATALANA

Ó BREUS DOCUMENTS

PERA ESCRIURER CORRECTAMENT NOSTRA LLENGUA

PER

LLORENS PORTET

Preu: 2 rals

Se ven en lo Centre de Suscripcions de Llorens Lladó, Sant Pau, 4.—Sabadell.
A Barcelona 's ven en la llibreria de Eudalt Puig, Plassa Nova.

Imprempta y Encuadernacions de Joan Comas Faura, carrer de Capmany 18.—SABADELL